

Odnos prvih generacija prema ramazanu

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

www.ktibat.com

Prijevod: Senad Muhić

Revizija: Ersan Grahovac

حال السلف في رمضان

موقع الكتيبات الإسلامية

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة: أرسان غراهوفاتس

Odnos prvih generacija prema ramazanu

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog
Brate muslimanu, sestro muslimanko!
Neka je na vas Allahov mir, milost i blagoslov, a zatim:
Šaljem vam ovu poslanicu prepunu lijepih pozdrava i želja, iz srca koje vas u ime Allaha voli, moleći Ga da nas sve sastavi u Kući počasti i nastaništu milosti.
Imajući u vidu da nam dolazi mjesec ramazan, želim da vam uputim nekoliko savjeta, sa željom da ih prihvatite, Allah vas sačuvao i uvijek se o vama brinuo.

Kako da dočekamo blagoslovljeni mjesec ramazan?

Rekao je Uzvišeni: *U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.* (El-Bekare, 185).

Cijenjeni brate:

Allah Uzvišeni je učinio mjesec ramazan u odnosu na druge mjesece, vrijednijim i posebnijim.

Neke od tih posebnosti ramazana su:

Zadah iz usta postača kod Allaha je draži i bolji od mirisa miska.

Meleki traže oprost za postače sve dok se ne iftare.

Allah svakog dana ukrašava Džennet i govori: "Još malo, i od Mojih dobrih robova će biti otklonjena svaka briga i uznemiravanje i oni će ući u tebe."

U ramazanu se šejtani stavljaju u okove i sputava se njihovo djelovanje.

U njemu se otvaraju vrata Dženneta, a zatvaraju vrata Vatre.

U njemu je Noć Kadr koja je je bolja od hiljadu mjeseci, i onaj kome njeno dobro bude uskraćeno, uistinu je uskraćen svakog dobra.

Postaču se oprašta posljednje noći ramazana.

Allah svakog dana ramazana oslobađa od Vatre Svoje robove.

Cijenjeni brate, kako i čime da dočekamo ovaj mjesec koji sadrži ovakve vrijednosti i posebnosti? Da li igrom, zabavom i beskorisnim provođenjem noći i da li nam je teško zbog njegovog dolaska?

Utićemo se Allahu od svega ovoga.

Dobri Allahov rob će dočekati ramazan iskrenim pokajanjem i čvrstom odlukom da će se ramazanom okoristiti i svoje vrijeme

dobrim djelima ispuniti. Molimo Allaha da nam pomogne u tome da Ga na najljepši način obožavamo.

U nastavku, cijenjeni brate, možeš da se upoznaš sa dobrim djelima koja su u ramazanu posebno pritrđena:

1. Post

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao:

”Svako dobro djelo koje učini sin Ademov računa mu se od deset do sedam stotina puta. Uzvišeni kaže: ‘Osim posta, jer je on Moj i Ja ga posebno nagrađujem! Postač je ostavio svoju strast, svoju hranu i piće samo zbog Mene!’ Postač ima dvije radosti: radost pri iftaru i radost kada se susretne sa svojim Gospodarom. Zadah iz usta postača je draži Allahu od mirisa miska!“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

I kaže:

„Ko provede ramazan u postu, sa imanom i nadajući se nagradi, biće mu oprosteni svi prijašnji grijesi.“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

Sasvim je sigurno da ova nagrada neće biti ukazana onome ko ostavi samo hranu i piće, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli:

”Ko ne ostavi ružan govor i ružna djela, Allahu nije potrebno da takav ostavlja svoju hranu i piće!“ (Hadis bilježi Buhari).

I kaže:

„Post je štit, i neka postač nepristojno ne govori niti čini stvari od džahilijeta (predislamskog doba), a ako ga neko napadne ili ga bude psovao neka kaže: 'Ja postim.'“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

2. Noćni namaz (teravija)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao:

„Ko provede ramazan u noćnom namazu (teraviji), sa imanom i nadajući se nagradi, biće mu oprosteni prijašnji grijesi.“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju, a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: 'Mir vama!' i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim na sedždu padajući i na kijamu stojeći. (El-Furkan, 63-64.).

Noćni namaz je bio praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih ashaba. Prenosi se da je Aiša kazala: "Ne ostavljaj noćni namaz, jer ga ni Poslanik nije izostavljao. Ukoliko bi se razbolio ili umoran bio, klanjao bi sjedeći."

Omer, radijallahu 'anhu, bi klanjao po noći onoliko koliko je mogao i koliko bi Allah htio, pa bi, kada nastupi pola noći, budio

svoju porodicu, govoreći im: „Namaz, namaz“...i učio bi ajet: *Naredi porodici svojoj da obavlja namaz i ustraj u tome! Mi ne tražimo od tebe opskrbu, Mi tebe opskrbljujemo! A samo za bogobojznost lijep ishod sljeduje.* (Taha, 132.).

Ibn-Omer bi učio ovaj ajet: *Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?* (Ez-Zumer, 9.).

Zatim je rekao: "Ovakav je bio Osman b. Affan". Ibn Ebi-Hatim veli: "Ibn-Omer je ovo kazao zbog toga što je Osman mnogo po noći klanjao i učio, da bi čak na jednom rekatu proučio cijeli Kur'an."

Alkame b. Kajs kaže: "Prenoćio sam kod Abdullaha b. Mes'uda jedne noći, pa je on ustao na njenom početku i klanjao. Učio bi kao što je učio imam tog mjesta, po tertilu i razgovjetno, i nije ponavljao ajete, čuli bi ga oni koji su bili oko njega. Tako bi činio dok do galesa (zadnjeg dijela noći, pred samu zoru) ne bi ostalo onoliko koliko je od akšamskog ezana do završetka namaza, a potom bi klanjao vitre."

Saib b. Zejd kaže: "Učać bi učio stotine ajeta, tako da bismo se mi oslanjali na štap od dugog stajanja. I ljudi ne bi odlazili osim pred zoru."

Napomena:

Brate muslimanu, trebao bi da klanjaš teraviju do kraja, dok imam ne završi, kako bi bio upisan u one koji provode noći u namazu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

„Ko bude klanjao za imamom, sve dok on ne završi sa namazom ima nagradu kao da je klanjao cijelu noć.“ (Hadis bilježe autori Sunena).

3. Sadaka

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a ta darežljivost bi se najviše primjećivala u ramazanu. Bio je toliko darežljiv i blag, da je bio blaži čak i od lijepog i ugodnog povjetarca.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Najbolja je sadaka ona koja se udjeli u ramazanu...“ (Hadis bilježi Tirmizi od Enesa).

Zejd b. Eslem prenosi od svoga oca: "Čuo sa, Omera kako veli: 'Jednoga dana nam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredi da dijelimo za opće dobro. Te riječi je izgovorio u momentu kada sam imao imovine. Pomislih: 'Danas ću preteći Ebu-Bekra!' Da bih ga pretekao, darovao sam polovinu svoje imovine. (Vidjevši to)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me upita: 'Šta si ostavio svojoj porodici?' Rekoh: 'Ostavio sam im isto toliko.' Tada dođe Ebu-Bekr i darova sve što je imao. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga upita: 'Šta si ostavio svojoj porodici?', a on reče: 'Ostavio sam im Allaha i Njegovog Poslanika.' Pomislih: 'Nikada te ni u čemu neću preteći.'"

Prenosi se da je Talha b. Jahja b. Talha kazao: "Pričala mi je moja nena, Su'ada bint 'Auf El-Murijje (supruga Talhe b. Ubejdullaha): 'Jednog dana kod mene ušao je Talha, a bio je slabašan. Upitala sam ga: 'Vidim da si potišten i tužan, je li do mene, pa da ti pomognem ako mogu?' On reče: 'Nije to, ti si divna supruga jednog muslimana.' Upitala sam: 'Šta ti je, onda?' On reče: 'Imetak mi se umnožio i mnogo me opterećuje.' Rekla sam: 'Onda ga podijeli'. On je sve to podijelio tako da nije ostao ni jedan dirhem.'" Talha b. Jahja veli: "Upitao sam blagajnika Talhe o količini tog imetka, a on je kazao: 'Četiri stotine hiljada.'"

Brate, sadaka u ramazanu ima posebnu vrijednost, te s toga požuri da iskoristiš priliku i trudi se da djeliš sadaku, shodno svojim mogućnostima. Sadaka ima nekoliko oblika, od kojih su:

a) davanje hrane (siromašnima)

Rekao je Uzvišeni: ***I hranu su davali, mada su je i sami voljeli, siromahu, siročetu i zarobljeniku. 'Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgođena biti.' Njih će Allah strahote taj dan sačuvati i blistavost i radost im darovati, i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi.*** (El-Insan, 8-12).

Muslimani prvih generacija su se trudili čineći ovo djelo i davali su mu prednost u odnosu na mnoge druge ibadete, bez obzira da li to bilo da se nahrani gladni ili neka osoba, brat koji je poznat po dobru. Dakle, nije uslov da se nahrani samo siromašna osoba.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao:

„O ljudi! Širite selam, dijelite hranu sirotinji, pomažite i pazite rodbinu i Allahu se molite kad svijet spava – pa ćete ući u Džennet, sigurni i spašeni.“ (Hadis bilježi Ahmed i Tirmizi, a ispravnim ga smatra Albani.)

Neki iz prvih generacija su govorili:

„Draže mi je da pozovem svojih deset drugova i nahranim ih hranom koju žele, nego da oslobodim deset robova iz potomstva Ismaila.“

Mnogi muslimani iz prvih generacija davali su hranu svog iftara drugima a i sami su postili. Neki od njih su Abdullah b. Omer, Davud Et-Ta'i, Malik b. Dinar i Ahmed b. Hanbel. Ibn-Omer ne bi iftario osim sa jetimima i siromasima. Kada bi nekada saznao da ih je njegova porodica vratila, on tu noć ne bi iftario.

Neki su muslimani iz prvih generacija, dok bi postili, davali hranu i častili svoju braću, služili ih. Među njima su bili Hasan i Ibn El-Mubarek.

Ebu Es-Sevvar El-Adevi kaže: "Neki ljudi iz Benu Adija bi klanjali u džamiji i niko od njih se ne bi sam iftario. Ako bi bio neko da sa njima jede, i oni bi jeli, a ako ne, onda bi izašli iz džamije i sa ljudima jeli."

Iz ibadeta davanja hrane drugima proizilaze mnogi drugi ibadeti poput povećanja ljubavi prema onima koje si nahranio, što može biti uzrokom da čovjek uđe u Džennet, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli." Također iz toga proizilazi i ibadet sjedenja sa dobrim ljudima i očekivanje nagrade za potpomaganje u pokornosti Allahu putem vraćanja snage koja se dobije konzumiranjem hrane.

b) Iftarivanje postača

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao:

“Ko priredi iftar postaču, imat će istu nagradu kao i on (postač), s tim što postaču neće biti umanjena njegova nagrada.” (Hadis bilježi Ahmed i Nesai, a ispravnim ga smatra Albani).

U hadisu kojeg prenosi Selman, stoji:

„Ko pripremi iftar postaču, to će mu biti uzrokom praštanja grijeha i oslobođenja od Vatre i ima nagradu kao i postač, a da se postaču ne umanjeno od nagrade. Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, nemamo svi nešto što bi dali da se postač iftari', pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: 'Allah će dati ovu nagradu svakome onome ko iftari postača pa makar i mlijekom pomiješanim sa vodom, hurmom ili gutljajem vode. Onoga ko napoji postača, Allah će napojiti iz mog havda nakon čega nikada više neće ožedniti, sve dok ne uđe u Džennet.'“

4. Ulaganje truda u učenju Kur'ana

Ovdje su, cijenjeni brate, spomenuti dva segmenta kada je u pitanju stanje prvih generacija:

a) Mnogo učenje Kur'ana

b) Plakanje prilikom učenja ili slušanja Kur'ana, iz strahopoštovanja prema Allahu.

Mnogo učenje Kur'ana

Mjesec ramazana je mjesec Kur'ana i zato bi rob musliman trebao da u ramazanu što više uči Kur'an. Prve generacije muslimana vodile su veliku brigu i pažnju prema Allahovoj Knjizi. Džibril bi tokom ramazana podučavao i ponavljao Kur'an sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, a Osman bi svaki dan proučio cijeli Kur'an.

Neki od njih bi na noćnom namazu uz ramazan učili cijeli Kur'an svake tri noći, neki svakih sedam, neki svakih deset. Učili bi Kur'an i na namazu i van namaza. Šafija bi tokom ramazana učio šezdeset hatmi, i to mimo namaza.

Katade bi uvijek, svakih sedam dana, činio hatmu, a u ramazanu bi to činio svaka tri, a u zadnjoj njegovoj trećini svaku noć.

Kada bi nastupio ramazan, imam Zuhri bi ostavljao čitanje hadisa i sjedenje sa učenima, a posvetio bi se učenju Kur'ana iz mushafa.

Sufjan Es-Sevri bi, kada nastupi ramazan, ostavljao sve ibadete i posvećivao bi se učenju Kur'ana.

Ibn-Redžeb veli: "Zabrana učenja cijelog Kur'ana za manje od tri dana vezana je za stanje ako bi se to stalno činilo, ali je dozvoljeno u određenim pohvalnim i posebno vrijednim periodima, poput ramazana, ili u određenim svetim mjestima kao što su Mekka, za one koji u nju dođu, a nisu njeni stanovnici. U tim slučajevima pohvalno je što više učiti Kur'an kako bi se iskoristilo vrijeme i mjesto. Ovo je i stav Ahmeda i Ishaka i dr., te na njega ukazuje i praksa učenjaka koje smo već spomenuli."

Plakanje prilikom učenja Kur'ana

Prve generacija muslimana nisu čitale Kur'an kao što se čita poezija, bez ikakvog razmišljanja, nego bi on djelovao na njihova srca i ostavljao veliki trag. Prenosi Buhari od Abdullaha b. Mesu'da da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Uči mi Kur'an.“ Abdullah upita: 'Allahov Poslaniče, zar tebi da učim, a tebi se objavljuje?' A Poslanik odgovori: 'Ja volim da slušam drugog kako ga uči.' Abdullah, zatim, pripovijeda: 'Učio sam suru En-Nisa, dok nisam stigao do ajeta: ***A šta će, tek, biti kada dovedemo svjedoka iz svakoga naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih?*** (En-Nisa, 41.) On reče: 'Dosta je.' Okrenuo sam se i vidio mu suze iz očiju."

Bilježi Bejheki od Ebu-Hurejre da je kazao: „Kada je objavljen ajet: ***Pa zar se ovom govoru iščudavate, i smijete se, a ne plaćete!?***

En-(Nedžm, 59-60.), stanovnici soffe (džamijskog trijema) su plakali tako da su im suze tekle niz obraze. Kada ih je čuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i on je počeo da plače, pa su svi zajedno plakali.“

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: „Vatra neće pržiti onoga ko plače iz strahopoštovanja prema Allahu.“

Ibn-Omer je učio suru El-Mutaffifin, dok nije stigao do ajeta: ***Na Dan kada će se ljudi Gospodaru svjetova dići?! (El-Mutaffifin, 6.)***, pa je zaplakao i pao, tako da više nije mogao nastaviti učenje.

Prenosi se da je Muzahim b. Zufer kazao: „Klanjao nam je akšam Sufjan Es-Sevri, pa je učio dok nije stigao do ajeta: ***Samo Tebi ibadet činimo i samo od Tebe pomoć molimo***, pa je zaplakao tako da je prekinuo svoje učenje. Potom se vratio na početak i učio Fatihu.“

Prenosi se da je Ibrahim b. El-Eš'as kazao: "Čuo sam Fudajla kako jedne noći uči suru Muhammed, plače i ponavlja ajet: ***Mi ćemo vas iskušavati da bismo znali borce na Allahovom putu i strpljive među vama, i da bismo otkrili vijesti o vama***. (Muhammed, 31.) Govorio je: ***i da bismo otkrili vijesti o vama***, i ponavljao bi: 'Ti ćeš otkriti vijesti o nama, ako ih otkriješ, osramotićeš nas i otkriti naše mahane, a ako se to desi, onda ćeš nas kazniti.', pa bi blakao."

5. Sjedenje u džamiji do izlaza Sunca

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao sabah namaz, ostao bi sjediti na mjestu na kojem je klanjao dok Sunce ne bi izašlo. (Predaju bilježi Muslim).

Bilježi Tirmizi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Ko klanja sabah u džematu, a potom ostane da sjedi i spominje Allaha sve dok Sunce ne izađe, a potom klanja dva rekata, ima nagradu kao da je obavio hadž i umru potpuno, potpuno, potpuno.“ (Ispravnim ga smatra Albani).

Ovo se odnosi na svaki dan, pa kako li je tek sa danima ramazana!?

Brate moj, Allah te sačuvao, da bi postigao ovaj sevap i nagradu, olakšaj sebi tako što ćeš jedan dio noći spavati, slijedeći tako dobre Allahove robove, i nastoj da sebe savladaš kada je u pitanju odnos prema Allahu i postavi sebi visoke ambicije kako bi postigao uzvišena dženenetska staništa.

6. 'Itikaf

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio bi 'itikaf svakog ramazana, zadnjih deset dana, a u godini kada je umro, to bi činio zadnjih dvadeset dana ramazana. (Predaju bilježi Buhari).

'Itikaf je ibadet koji u sebi sadrži mnogo dobrih djela, poput učenja Kur'ana, namaza, zikra, dove i sl.

Onaj ko nije bio u 'itikafu, misli da je to teško, međutim, on je jednostavan onome kome to Allah olakša. Onome ko ima iskrenu namjeru i čvrstu odluku, Allah će pomoći.

'Itikaf je nabolje činiti u zadnjoj trećini ramazana, kako bi se na taj način dočekala noć Kadr. 'Itikaf je, ustvari, šerijatski način odvajanja od ljudi. Onaj ko uđe u 'itikaf, sebe usmjerava ka ibadetu i zikru i odvaja se od svega onoga čime je zauzet tokom svog života. On svoje srce stavlja u pokornost Allahu kako bi Mu se približio. U tom stanju on nema nikakve druge želje osim Allaha i Njegovog zadovoljstva.

7. Umra u ramazanu

Prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Umra u ramazanu ravna je hadždžu.“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

U drugoj verziji stoji: „Ravna je hadžu obavljenom sa mnom.“

Zato, čestitamo ti ako obaviš hadždž sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem.

8. Traženje (iščekivanje) noći Kadr

Allah Uzvišeni je rekao: ***Mi smo ga počeli objavljivati u Noći Kadr. A šta ti misliš šta je Noć Kadr? Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci.*** (El-Kadr, 1-3.).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: „Ko provede noć Lejletul-kadra u imanu i nadajući se nagradi, biće mu oprošteni prijašnji grijesi.“ (Hadis bilježi Buhari i Muslim).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi iščekivao noć Kadr i to bi naredio i svojim ashabima. U zadnjih deset noći ramazana budio bi i svoju porodicu, s nadom da je i oni dočekaju.

U Musnedu se od 'Ubade prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko tu noć provede u ibadetu, žudeći za njom, a potom se utvrdi da je ona ustvari i bila noć Kadr, biće mu oprošteni prijašnji i kasniji grijesi.“ (Nesai bilježi sličnu predaju.)

Hafiz Ibn-Hadžer veli: "Lanac prenosilaca mu ispunjava uslove Muslima."

Od nekih ashaba i tabi'ina prenosi se da su se oni kupali i mirisali u zadnjih deset noći ramazana, kako bi dočekali tu noć koju je Allah posebnom učinio i njenu vrijednost uzdigao.

O ti koji si svoj život proveo u besposlici, nastoj da sve to ispraviš u noći Kadr, jer se ona računa kao cijeli život, s obzirom da je djelo u njoj bolje nego u drugih hiljadu mjeseci u kojima nema te noći.

Onome kome bude uskraćeno dobro ove noći, uskraćeno mu je, uistinu, svako dobro.

Ta noć se nalazi u neparnim noćima zadnje trećine ramazana, a najveće su mogućnosti da ona bude u dvadeset sedmoj noći. Bilježi Muslim od Ubejj b. Ka'ba da je kazao: "Tako mi Allaha, ja znam kada je ta noć, to je noć koju nam je Poslanik naredio da u ibadetu provedemo, to je dvadeset sedma noć."

Ubej se na to zaklinjao i govorio po znakovima te noći o kojima je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a znak je da Sunce nakon te noći, kada se pojavi, nema zraka.

Aiša, radijallahu anha, upitala je Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada bih znala da je Lejletul-kadr, koju bih dovu upućivala Allahu u toj noći?" Poslanik odgovori:

Reci: 'ALLAHUMME INNEKE 'AFUVVUN, TUHIBBUL-'AFWE, FA'FU ANNI-Gospodar moj, zaista si Ti Onaj koji praštaš i voliš oprost, pa mi oprosti.'" (Hadis bilježi Ahmed i Tirmizi, a ispravnim ga smatra Albani).

9. Mnogo zikriti, dovu činiti i oprost tražiti

Plemeniti brate, dani i noći ramazana su veoma vrijedni, zato ih iskoristi što više u zikru, dovi, a posebno u periodima kada se dova posebno prima, kao što je:

- Prilikom iftara, jer postačeva dova se tada ne odbija.

- Zadnja trećina noći, kada se naš Gospodar spušta i govori:

„Ima li neko da nešto moli pa da mu dadnem, ima li neko da oprost traži, pa da mu oprostim.“

-Traženje oprosta u praskozorje.

Uzvišeni Allah veli: ***i u praskozorje oprost od grijeha molili.*** (Ez-Zarijat, 18.)

I na kraju: Cijenjeni brate, nakon ovog obilaska po baščama Dženneta, gdje smo ukazali na određena dobra djela, napominjem ti veoma važnu stvar. Da li znaš o čemu se radi? Radi se o iskrenosti, jer koliko ima postača koji od svoga posta imaju samo glad i žeđ i koliko ima onih koji noću klanjaju, a samo se umaraju i od toga nemaju koristi. Molimo Allaha da nas sačuva toga.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi posebno naglašavao ovo pitanje: vjera i želja za nagradom kod Allaha.

Muslimani prvih generacija bi skrivali svoja djela jer su strahovali za sebe.

Tako se prenosi od Hamada b. Zejda da je o Ejjubu Sihtijaniju kazao: "On bi nekada citirao i prenosio hadis, pa bi se rastužio, a

zatim bi se okrenuo i nos ispuhao, govoreći: 'Kako je jaka ova prehlada', skrivajući tako svoj plač.“

Prenosi se da je Muhammed b. Vasia kazao: "Zapamtio sam ljude koji bi ležali sa svojom suprugom na istom jastuku i ispod obraza bi im se natopilo suzama, a to im supruga ne bi ni osjetila. Također, zapamtio sam ljude koji bi stali u saff i toliko bi plakali i suze bi im niz obraze tekle, a da onaj ko bi bio do njih ne bi ni primjetio."

Ejjub Sihtijani bi provodio cijelu noć u ibadetu, a to bi skrivao, pa kada bi se sabah približio podizao bi svoj glas kao da tek ustaje.

Prenosi se da je Ibn Ebi-Adijj kazao: "Davud b. Ebu-Hind postio je četrdeset godina, a da to njegova porodica nije ni znala. Bio je krojač koji je nosio hranu i dijelio je ljudima prolaznicima. Po noći bi se vraćao kući i sa ukućanima iftario."

Sufjan Es-Sevri je rekao: "Saznao sam da šejtan nagovara roba vjernika da ispolji javno svoja tajna djela. Zatim šejtan nastavlja sve dok rob ne poželi da ga drugi pohvale za to, i tako na kraju završi u rijaluku (pretvaranju pred drugima) preko javnog ispoljavanja pred drugima."

Besposlica tokom ramazana

Brate, mislim da te već dugo savjetujem kako ćeš iskoristiti svoje vrijeme, ali tražim dozvolu od tebe da zajedno ukažemo na jednu opasnost koja se dešava posebno uz ramazan.

To je pojava gubljenja vremena u besposlicama i nepokornost Allahu.

To je nemarnost i udaljšavanje od Božije milosti.

Uzvišeni Allah veli: *A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. Gospodaru moj – reći će – zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao? Evo zašto – reći će On: Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljaš, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen. I tako ćemo Mi kazniti sve one koji se pohotama previše odaju i u dokaze Gospodara svoga ne vjeruju. A patnja na onome svijetu biće, uistinu, bolnija i vječna.* (Taha, 124-127.)

Koliko ti je samo teško kada vidiš muslimansku omladinu koja svoje vrijeme provodi po trotoarima i igralištima tokom blagoslovljenih noći. Koliko samo ima grijeha koji se javno čine u blagoslovljenom ramazanu. Da, musliman je ljubomoran i teško mu je kada vidi muslimane, a posebno omladinu, kako svoje vrijeme provodi u nepokornosti Allahu.

Ali, ne brini, put do tvoje sreće i sreće tvoje braće je poziv (da'va) i dova. Da, tako je, poziv nemarnih muslimana ka Pravome putu i dova u odsustvu. Možda je Allah primi, pa nikad više ne budemo nesretni.

Tvoj iskreni brat...

Brate muslimanu i sestro muslimanko, stekni sevap tako što ćeš ove riječi (savjet) pokloniti drugome.

Jako lijep članak o načinu dočeka mjeseca ramazana uz spomen određenih dobrih djela čija je pritrđenost u ovom mjesecu još veća.